

Protokół

obrad sejmowych z dnia 19. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte drugie.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 124, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{4}$.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Tenże sekretarz odczytuje dalszy ciąg petycji, wniesionych do Sejmu od liczby 2620 do liczby 2632 włącznie, z których liczba 2626 odesła się wprost do Wydziału krajowego, zaś liczba 2624 do komisji katastralnej.

Poseł Trzeciecki prosi, aby petycja do liczby 2630 odesłaną została do c. k. Namiestnictwa.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelację posła Ginilewicza do Marszałka, względem wniosku posła Trzeszczakowskiego, o rozdanie między włościan w okolicach niedostatkiem dotkniętych nasienia rzepy.

Marszałek przyrzeka, iż ta sprawa na jutrzejszej sesji komisji centralnej głodowej pod obrady wzięta będzie.

Również odczytuje tenże sekretarz interpelację posła x. Łozińskiego do p. Komisarza rządowego, względem zrobionej przez Gajewskiego, burmistrza w Jaworowie, dobroczynnej fundacji.

P. Komisarz rządowy przyrzeka w najbliższym czasie dać na to odpowiedź.

Z porządku dziennego następują rozprawy nad projektem podziału kraju na powiaty.

P. Komisarz rządowy zabiera głos i wyjaśnia jeszcze raz sposób zapatrywania się Rządu na podział kraju i na władze powiatowe.

Sprawozdawca poseł Laskowski wyluszcza powody, które skłoniły komisję do jej wniosku, odpiera wnioski przez posłów Wodzickiego, Grocholskiego, Szeliskiego, Kozłowskiego i Koczyńskiego na przeszłym posiedzeniu stawione, i poleca wniosek II. komisji.

Po oświadczeniu się p. Komisarza rządowego przeciw wnioskowi posła Wodzickiego, Marszałek podaje tenże pod głosowanie. Wniosek ten upada.

Następnie Izba głosuje nad wnioskami posłów Grocholskiego i Szeliskiego, które upadają. Odroczono zaś głosowanie nad wnioskami posłów Kozłowskiego i Koczyńskiego, i postanowiono głosować aż po zawotowaniu wniosku II. komisji.

Marszałek wnosi zawieszenie dalszych obrad w tym przedmiocie, a wzięcie pod obrady ustawy o drogach.

Poseł Zyblikiewicz zabiera głos co do formalnego traktowania i wnosi, aby Izba przyjęła projekt podziału kraju na powiaty en bloc z poleceniem, aby Rząd uwzględnił ile możności reklamacje gmin interesowanych.

Przeciw temu oświadczają się posłowie Kowbasink, Kozłowski i Ławrowski, żądając specjalnych rozpraw.

Poseł Hubicki popiera wniosek posła Zyblikiewicza, jednakowoż z poprawką, aby projekt tak rządowy, jak i komisji odesłać do c. k. Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia słusznych zażaleń.

Za specjalną debatą oświadczają się posłowie Wężyk, Ludwik Skrzyński i xiążę Sanguszko.

Posel Szeliski wnosi, aby wziąć jako podstawę rozpraw podział na obwody pojedynczo, a powiaty w obwodach łącznie.

Poczem poseł Zyblikiewicz powtórnie zaleca swój wniosek, z którym sprawozdawca się zgadza.

Przy głosowaniu upadają wszystkie wnioski, a Izba w imiennem głosowaniu przyjmuje specjalną debatę 77 głosami przeciw 45.

Co do dalszego formalnego traktowania specjalnej debaty, poseł Golejewski wnosi, aby się ograniczyć do obrad nad nowymi siedzibami dla urzędów przeznaczonemi. Poseł Kozłowski stawia zaś wniosek, do którego i poseł Golejewski przystępuje, treści następującej: „Dyskusya ma się ograniczyć do podziału na powiaty z oznaczeniem siedzib urzędów. Przydzielanie gmin do pojedynczych powiatów pozostawia się orzeczeniu c. k. Rządu, pozostawiając stronom interesowanym termin trzymiesięczny do reklamacyj, które Rząd po uprzednim porozumieniu się z Wydziałem krajowym rozstrzygać będzie.“

Do wniosku tego stawia Kowbasiuk poprawkę, aby termin reklamacyj oznaczonym został na sześć miesięcy.

Wniosek posła Kozłowskiego z poprawką posła Kowbasiuka Izba przyjmuje.

O godzinie 2½ z południa Marszałek przerywa posiedzenie na półtóry godziny, oznajmiając oraz, że weźmie pod obrady dalszy ciąg ustawy o drogach.

Ciąg dalszy posiedzenia zaczęty o godzinie 4. minnt 15.

Sprawozdawca komisji administracyjnej oznajmia, że komisya porozumiała się co do zmian w ustawie w skutek przyjęcia wniosku posła Smarzewskiego do §. 12., i przystępuje do dalszego sprawozdania.

Przy §. 13. a teraz 14. poseł Smarzewski wnosi, aby po słowach „w naturze“ umieścić „do dróg krajowych i powiatowych.“ — Dodatek ten upada.

§. 14. a teraz 15 przyjęty.

Przy §. 15. a teraz 16. poseł Ludwik Skrzyński wnosi dodatek, w końcu pierwszego ustępu umieścić się mający w słowach następujących: „podług ceoy przez radę powiatową (§. 27.) postanowionej.“

Do tego dodatku stawia poseł x. Guszalewicz poprawkę w słowach „podług cen istniejących“.

Poseł Krzczunowicz zaś stawia poprawkę, aby po słowach „do tej prestacyi“ dodać wyrazy „in natura“.

Przy głosowaniu upada najprzód poprawka posła Krzczunowicza, potem dodatek posła Skrzyńskiego, w skutek tego odpada poprawka posła x. Guszalewicza, a paragraf ten przyjęto według wniosku komisji.

Przy §. 16. teraz 17. sprawozdawca objaśnia, że w skutek przyjęcia dodatków do podatku dochodowego, wypada zmienić wyraz „prestacyj“ na wyrazy „ponoszenia ciężarów“.

Poseł hr. Adam Potocki wnosi, aby utrzymać paragraf ten w całości, lecz Izba przyjmuje go z zmianą przez sprawozdawcę wniesioną.

§. 17. projektu odpada w skutek przyjęcia poprawki posła Smarzewskiego do §. 11.

Przy §. 18. poseł Ludwik Skrzyński wnosi opuszczenie w pierwszym wierszu słów „lub gminnej“, tudzież w trzecim wierszu słów „lub gminy i obszaru dworskiego“, którą to poprawkę popiera poseł Krzczunowicz, a przeciw niej zabierają głos posłowie Zyblikiewicz i Henryk hr. Wodzicki. Poseł Skrzyński zaleca swoją poprawkę, a poseł Adam hr. Potocki i sprawozdawca oświadczają się przeciw niej. Paragraf ten przyjęty według wniosku komisji.

§§. 19. i 20. przyjęte bez dyskusyi według wniosku komisji.

Przy §. 21. wnosi sprawozdawca opuszczenie tego paragrafu, ponieważ zakłady przemysłowe już dodatkiem do podatku dochodowego mają się przykładać do kosztów. Poseł Smarzewski jest za utrzymaniem paragrafu tego. Poseł Skrzyński Ludwik na wypadek utrzymania stawia poprawkę, aby przyjęć postanowienie podług projektu przez Wydział krajowy w roku 1861. wypracowanego względem rozstrzygania o wymiarze wyjątkowego obciążenia przemysłu. Poseł x. Guszalewicz popiera utrzymanie paragrafu, a poseł Samelson oświadcza się za opuszczeniem tegoż. W głosowaniu upada wniosek posła Smarzewskiego, a tem samem odpada §. 21.

§. 22. bez dyskusyi przyjęty.

§. 23. Poseł x. Giniewicz stawia wniosek: „po §. 22. przyjąć jako §. 23. postanowienie, aby drogi obsadzone były drzewami, o ile można owocowymi przez obszary dworskie i gminy na swoich obszarach, a pożytek z wysadzonych drzew ma do nich należeć.“

Poseł Kraiński wykazuje bezskuteczność dotychczasowych usiłowań. Poseł Staruch mówi za wnioskiem. Poczem zamknięto dyskusję. Jeneralni mowcy obrani: Xiążę Sanguszko przeciw a x. Naumowicz za wnioskiem. Sprawozdawca zwraca uwagę, że wniosek ten w ustawie miejsca mieć nie może, lecz należy do instrukcyi. Izba odrzuca wniosek a §. 23. przyjmuje wedle wniosku komisyi.

§§. 24. i 25. przyjęte bez dyskusyi.

Do §. 26. poseł Żuk-Skarszewski stawia poprawkę, aby w drugim ustępie po słowach „Radami powiatowemi co do“ umieścić „prowadzenia i“, a w końcu tego ustępu słowo „uakoniec“ zastąpić wyrazem „zgoła“.

Zabierają głos poseł Grocholski za, poseł Paszkowski przeciw poprawce, którą Izba odrzuca, a §. 26. przyjmuje według wniosku komisyi.

§§. 27., 28., 29., 30., 31., 32., następnie tytuł i ustawę postanawiającą w artykułach I., II. i III. Izba przyjmuje bez dyskusyi.

Trzecie czytanie ustawy przyjmuje Izba imiennem głosowaniem, a to większością 62 głosów przeciw 56.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 7½ wieczorem, zapowiadając następne na dzień 20. Kwietnia na godzinie 11. z rana.

Na porządku dziennym najpierw: dalszy ciąg rozpraw nad projektem administracyjnego podziału kraju; — potem sprawozdanie komisyi o konkurencyi kościelnej i o konkurencyi szkolnej.

L. Sapięha, w. r.

Geringer, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 19. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2620. Wilkoszewski Awit, właściciel dóbr, przez posła Agopsowicza, prosi aby petycja na ręce posła Węzyka podana, przedstawiająca środki zapobieżenia licznym kradzieżom bydła, pod obradę wzięta i odpowiednio załatwiona została.
2621. Mieszkańcy miasta Tarnowa, przez posła Rutowskiego, przedstawiają potrzebę — prowadzenie i utrzymywanie metryk żydowskich i wykazu obcych, — oddać za przysięgiem urzędnikowi gminnemu pod kontrolą urzędu gminnego.
2622. Mieszkańcy miasta Doliny, przez posła x. Kuziemskiego, o pozostawienie nadal tamtejszej szkoły pod nadzorem gr. kat. konsystorza.
2623. Członkowie gmin Podhorce i Zahorce, przez posła xięcia Sanguszkę, o usunięcie z posady te-
raźniejszego nauczyciela w Podhorcach, Weretena, i o rozpisanie nowego konkursu.
2624. Gmina katastralna Stróże wyżne, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne
oszacowanie gruntów.
2625. Gminy Zagorzyn z przysiołkami, Woła kosnowa i Pikulina, przez posła Żabińskiego, o prawo do
propinacyi, zwrócenie funduszu gminnego z kasy urzędu podatkowego i załatwienie sprawy słu-
żebnictw lasowych.
2626. Gmina miasteczka Pręcznik, przez posła hr. Badeniegna, o pożyczkę i zapomogę bezzwrotną.
2627. Gmina Żabie, przez posła Łepkaluka, o wolny pobór słonej wody dla bydła, z sąsiedniej włości
Kosmacz.
2628. Gminy Lipa dolna i górna, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego i skopczyzny dla
miejscowego plebana w naturze uiszczanych.
2629. Gmina Zahutyń, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego i skopczyzny dla miejscowego
plebana w natrze uiszczanych.
2630. Właściciele większych posiadłości obwodu tarnowskiego, przez posła Trzecieckiego, protestują
przeciw wyborowi posła krajowego na dniu 7. Kwietnia odbytemu, i nżalają się na naczelnika
obwodowego.
2631. Mieszkańcy miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, przedstawiają powody obstawania przy
poprzednio wniesionej petycji przeciw równouprawnieniu żydów.
2632. Wydział miasta Jarosławia, przez posła hr. Badeniego, o umieszczenie poprawki w projekcie
statutu dla tegoż miasta przedłożonym, przy §. 65.

Z tych liczba 2626 odseła się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczba 2624 do komisji katastralnej.
